

REVIZIJSKA KOMISIJA – Slučaj Albanije

Albana Gjinopulli
direktorica Središnje harmonizacijske uprave za unutarnju reviziju
Ministarstvo financija i gospodarstva Albanije

prosinac/decembar 2022.

REPUBLIKA ALBANIJA

SADRŽAJ

- I. Trenutačno stanje u Albaniji
- II. Revizijska komisija – od zahtjeva do potrebe
- III. Doprinos revizijske komisije dobrom upravljanju

REPUBLIKA ALBANIJA

Relevantni zahtjevi PIFC-a

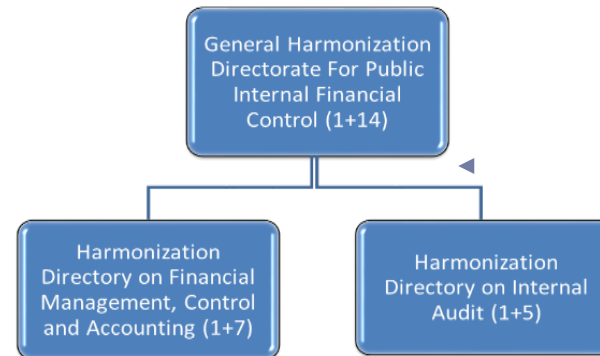
- ▶ Albanija od 2003. godine nastoji provesti sustav unutarnjih financijskih kontrola u cjelokupnom javnom sektoru, u skladu s dobrim praksama EU-a i međunarodno priznatim okvirima i standardima
- ▶ Albanija se pridržava okvira COSO-a, okvira INTOSAI kao međunarodno prihvaćene reference za sustave unutarnjih kontrola i Okvira međunarodnih profesionalnih praksi (IPPF) koji uključuje međunarodno prihvaćene standarde za unutarnju reviziju
- ▶ Strateška vizija, konkretizirana kroz donošenje i provedbu regulatornog okvira i najboljih praksi u području unutarnje kontrole, jest osigurati daljnji razvoj sustava PIFC-a kao alata koji bi rukovoditelji i osoblje trebali koristiti za odgovorno, uspješno i transparentno upravljanje javnim sredstvima.

Kako smo ustrojjeni

Ured predsjednika Vlade / Vijeće ministara

Ministarstvo financija i gospodarstva

REPUBLIKA ALBANIJA

135 JEDINICA ZA UNUTARNJU REVIZIJU

9 (devet)
revizijskih
komisija

12 NEOVISNIH INSTITUCIJA

11 MINISTARSTAVA

19 JAVNIH PODUZEĆA

24 SREDIŠNJE INSTITUCIJE

20 SVEUČILIŠTA, BOLNICA I
ZDRAVSTVENIH CENTARA

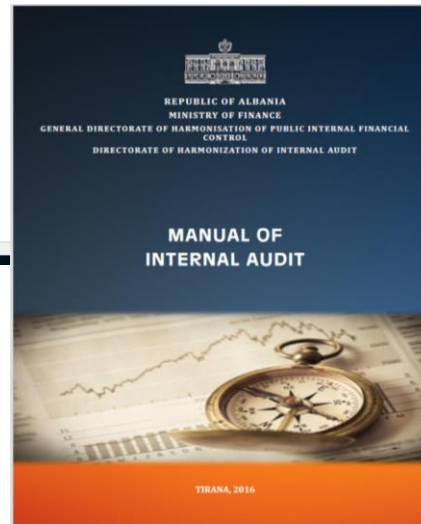
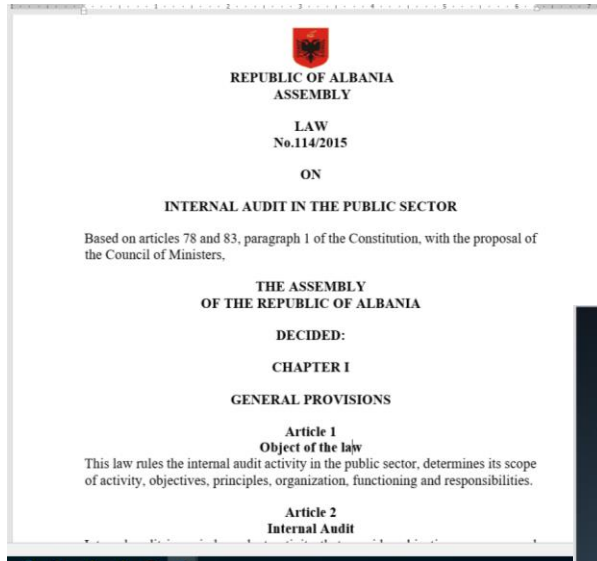
49 TIJELA LOKALNE RAZINE VLASTI (OPĆINA)

REPUBLIKA ALBANIJA

OKVIR ZA UNUTARNJU REVIZIJU

Nr.	Lloji i Aktit	Emërtimi i Aktit
1.	Ligj	Ligji nr.114, datë 22.10.2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”
2.	VKM	VKM nr.83, datë 03.02.2016 “Për miratimin e kriterëve të krijimit të njëjtit të brendshëm në sektorin publik”, i ndryshuar me VKM nr.353 11.05.2016
	VKM	VKM nr.116, datë 17.02.2016 “Për mënyrën e organizimit, funksionimit përbërjen e Komisionit të Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm në sektorin dhe përcaktimi i tarifave të trajnimit”.
	VKM	VKM nr.160, datë 02.03.2016 “Për mënyrën e funksionimit, kompetencat përbërjen e Komitetit të Auditimit të Brendshëm në njësitë publike”.
	Urdhër	Urdhër i Ministrit të Financave nr.86, datë 10.12.2015 “Për miratimin e Etikës për Audituesit të Brendshëm në sektorin publik”
	Urdhër	Urdhër i Ministrit të Financave nr.100, datë 25.10.2016 “Për miratimin e manuarit të brendshëm në sektorin publik”
	Urdhër	Urdhër i Ministrit të Financave nr.3, datë 08.01.2016 “Për miratimin e rregullores për trajnimin e vijueshëm profesional për audituesit e brendshëm në sektorin publik”
	Urdhër	Urdhër i Ministrit të Financave nr.37, datë 16.03.2016 “Për miratimin e rregullores për procedurat e certifikimit të audituesve të brendshëm në sektorin publik” i ndryshuar me Urdhër nr.26, datë 21.03.2017
	Urdhër	Urdhër i Ministrit të Financave nr.22, datë 06.03.2017 “Për miratimin e metodologjisë për vlerësimin e jashtëm të cilësisë së auditimit të brendshëm në sektorin publik”
10.	Urdhër	Urdhër i Ministrit të Financave nr.40, datë 08.05.2017 “Për Publikimin e standardeve ndërkombëtare për praktikën profesionale të auditimit të brendshëm në sektorin publik të pranuar për zbatim në Republikën e Shqipërisë”

REPUBLIKA ALBANIJA

1 2003. – prvi zakon o unutarnjoj reviziji

Unutar koncepta unutarnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru uspostavljena je unutarnja revizija kao neovisna služba koju provodi ovlaštena stručna jedinica, koja omogućava objektivno osiguravanje i pruža savjete voditelju javnog subjekta, s ciljem doprinosa poboljšanju sustava i pomoći organizaciji u ostvarivanju ciljeva kroz sustavnu, discipliniranu procjenu upravljanja i kontrole nad rizicima.

2

2003. – 2015.

Tim je zakonom utvrđeno osnivanje samo jedne revizijske komisije kao neovisnog savjetodavnog tijela pod ministrom financija.

Komisija se sastojala od 7 članova, a jedan od njih bio je generalni direktor Središnje harmonizacijske jedinice za unutarnju reviziju. Glavna zadaća Revizijske komisije bila je pružanje podrške i savjetovanja ministru financija i direktoru SHJ-a u svim aspektima planiranja i provođenja rada unutarnje revizije, provedbi prihvaćenih standarda, kao i u vezi s kvalitetom funkcioniranja revizijskih jedinica u javnom sektoru.

Zapravo, nekadašnja revizijska komisija imala je mnogo značajki današnjeg Odbora za PIFC.

3

Od 2015.

Promjenama Zakona o unutarnjoj reviziji te finansijskog upravljanja i kontrole 2015. utvrđena je potreba za promjenom koncepta revizijske komisije koji bi se razlikovao od dotadašnjeg pristupa.

Revizijska komisija u svakom javnom subjektu u kojem je osnovana također pokriva sva pitanja povezana s unutarnjom revizijom u podređenim jedinicama.

Trenutačno u Albaniji postoji 9 revizijskih komisija i sve su uspostavljene u ministarstvima (od 11 resornih ministarstava).

Revizijska komisija

REPUBLIKA ALBANIJA

Funkcije Revizijske komisije

Na temelju navedenog, važećim Zakonom o unutarnjoj reviziji revizijska komisija definira se kao neovisno nadzorno i savjetodavno tijelo pod voditeljem javne jedinice, a koje podupire Jedinicu za unutarnju reviziju:

- ▶ osiguravanjem neovisnosti unutarnjih revizora
- ▶ procjenom strateških i godišnjih planova i davanjem povratnih informacija o njima

REPUBLIKA ALBANIJA

Članovi revizijske komisije:

Revizijska komisija u javnom sektoru u Albaniji definira se kao neovisno nadzorno i savjetodavno tijelo pod voditeljem javne jedinice, a koje podupire Jedinicu za unutarnju reviziju:

- ▶ osiguravanjem neovisnosti unutarnjih revizora
- ▶ procjenom strateških i godišnjih planova i davanjem povratnih informacija o njima

Druge funkcije Revizijske komisije

- ▶ procjena adekvatnosti izvora revizije
- ▶ osiguravanje praćenja provedbe i rezultata revizijskih planova
- ▶ monitoring provedbe izdanih preporuka
- ▶ savjetovanje o pitanjima povezanima s rizikom, sustavima unutarnje revizije i kontrole

Revizijska komisija – vrijednosti i kompetencije

- ▶ Međutim, javni subjekti nisu dužni imati revizijske komisije, samo im se savjetuje da ih imaju, a Zakonom o unutarnjoj reviziji preporučuje se formiranje takve komisije na temelju dobre prakse upravljanja. ***Voditelj javne ustanove odlučuje hoće li se u određenoj instituciji osnovati revizijska komisija ili ne.***
- ▶ Učinkovite revizijske komisije mogu pružiti objektivne savjete i **uvide** u strateški i organizacijski okvir upravljanja rizicima javnog subjekta.
- ▶ Mogu **identificirati potencijalna** poboljšanja u praksama upravljanja, strategije, upravljanja rizicima i kontrole

REPUBLIKA ALBANIJA

Zašto nam je potrebna revizijska komisija

- ▶ Revizijska komisija može biti moćno savjetodavno tijelo koje pomaže javnom subjektu u upravljanju rizicima, problemima i izazovima s kojima se suočava.
- ▶ Revizijskim komisijama potrebna je **neovisna** perspektiva, iskustvo i znanje kako bi se nosile s izazovima koji dodaju vrijednost upravljanju javnim subjektom.
- ▶ *Važno je naglasiti da članovi revizijske komisije **nisu zaposlenici javnog subjekta.***

REPUBLIKA ALBANIJA

- ▶ **Svrhu, uloge i odgovornosti** revizijske komisije i njezin opseg trebalo bi utvrditi u kontekstu upravljačkog okvira subjekta.
- ▶ Revizijska komisija mora **poboljšati upravljački okvir**, prakse upravljanja rizicima i kontrole koje subjekt koristi za praćenje postignuća (u smislu potpore upravljanju i ni u kojem drugom kontekstu).
- ▶ **Neovisnost i učinkovitost unutarnjeg revizora** uvelike su ojačane potporom revizijske komisije.
- ▶ Članovi revizijske komisije **imaju relevantno iskustvo** i stručnost te omogućuju vrijedne uvide i perspektive u područjima odgovornosti komisije.
- ▶ Što su vještine i iskustvo članova revizijske komisije bolji, to komisija više dodaje vrijednost.

REPUBLIKA ALBANIJA

- ▶ Revizijska komisija ovlaštena je pratiti sva pitanja vezana uz sustave unutarnje kontrole i revizije, u okviru državne odgovornosti javnog subjekta.
- ▶ To postiže s pomoću:
 - ▶ a. **davanja mišljenja** o strateškom i godišnjem planu jedinice za unutarnju reviziju prije odobrenja voditelja javne jedinice ;
 - ▶ b. **monitoringa izvješća jedinice za unutarnju reviziju** upućenih voditelju radi postizanja ciljeva unutarnje revizije;
 - ▶ c. **savjetovanja i davanje mišljenja voditelju javnog subjekta** o sporovima između strane nad kojom je izvršena revizija i jedinice za unutarnju reviziju;
 - ▶ d. **suradnje s voditeljem** javnog subjekta i jedinicom za unutarnju reviziju.

REPUBLIKA ALBANIJA

Suradnja revizijske komisije

- ▶ Da bi bila učinkovita, revizijska komisija mora djelovati u okruženju suradnje i povjerenja.
- ▶ Članovi revizijske komisije također moraju učinkovito komunicirati među sobom i s mnogim drugim stranama koje su zainteresirane i uključene u upravljanje subjektom.
- ▶ Kada postoji otvoren i proaktivan dijalog s rukovodstvom i upravljačkim tijelom, revizijska komisija može učinkovito utjecati na organizaciju i njezina postignuća.

REPUBLIKA ALBANIJA

Doprinos revizijske komisije

Neka od mišljenja u izvješćima revizijskih komisija bila su:

- ▶ Ograničenja rada u području revizije
- ▶ U procjeni rizika utvrđeno je da neke revizijske jedinice još uvijek imaju nedostatke u provedbi plana revizije.
- ▶ Nedovoljan kapacitet revizije u pogledu broja i kvalifikacija
- ▶ Potrebno je poboljšati kvalitetu revizijskih preporuka, posebno u pogledu jasnog definiranja uzroka i odgovornosti za svaki nalaz revizije

REPUBLIKA ALBANIJA

Doprinos revizijske komisije

- ▶ Nedostatak programa unutarnjeg osiguranja kvalitete
- ▶ Procjenjuje se da sustav plaća i naknada za unutarnje revizore ne potiče njihov profesionalni razvoj, a može biti i razlog za povredu neovisnosti
- ▶ Postoje nedostaci u planiranju revizija informacijske tehnologije i revizija učinka.
- ▶ Povećava se potražnja za revizijom sredstava iz Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA), što bi trebalo popratiti intenzivnijom provedbom posebnih edukacija na tom području, unutar i izvan zemlje.

REPUBLIKA ALBANIJA

PLANOVI ZA DALJNI RAZVOJ

- ▶ Međutim, kako se okruženje razvija, uviđamo da bi osnivanje revizijskih komisija trebalo biti NUŽNO.
- ▶ Kvalitetne revizijske komisije pomažu u osiguravanju financijskog integriteta, ograničavanju rizika i zaštiti ministarstava u odnosu na regulatore i javnost.
- ▶ Poboljšanja u oba aspekta: potrebno je povećati broj uspostavljenih revizijskih komisija i uspostaviti učinkovite revizijske komisije.
- ▶ Učinkovite revizijske komisije mogle bi potaknuti bolje upravljanje u javnim subjektima.

Zaključci

- ▶ Primjena načela u praksi nije uvijek jednostavna
- ▶ Revizijske komisije predstavljaju način da se naglasak stavi na razumno postupanje i da se neka organizacija podvrgne ispitu i izazovima u području upravljanja
- ▶ Ako subjekt odluči uspostaviti revizijsku komisiju, ona mora biti prikladna za tu svrhu
- ▶ Revizijske komisije ne osnivaju se isključivo radi usklađenosti, već moraju biti i učinkovite i dodavati vrijednost javnom subjektu.

REPUBLIKA ALBANIJA

PLANOVI ZA DALJNI RAZVOJ

- ▶ S obzirom na dosadašnja iskustva revizijskih komisija i uvažavajući njihov doprinos u podršci i jamčenju provedbe unutarnje revizije kao neovisne funkcije, osnivanje revizijskih komisija u središnjoj vladi i jedinicama lokalne samouprave smatra se nužnim za funkcioniranje revizije prema standardima i najboljim praksama, posebno u javnim subjektima koji su u matrici rizika izloženi visokom riziku.
- ▶ One pomažu javnim subjektima da postanu efikasniji, učinkovitiji i ekonomičniji te promiču odgovornost, integritet i transparentnost, a to je ključno i za lokalnu razinu vlasti.

REPUBLIKA ALBANIJA

PLANOVI ZA DALJNI RAZVOJ

- ▶ Revizijske komisije trebaju obuhvatiti širok raspon složenih tema koje zahtijevaju specijalističko znanje.
- ▶ Učinkovite revizijske komisije razumiju kako najbolje iskoristiti svoje vrijeme, iskustvo i raspoložive resurse, uključujući specijalističku podršku.
- ▶ To im pomaže da definiraju svoju ulogu i maksimalno povećaju svoju vrijednost za određeni subjekt. Za to je potrebno u revizijskim komisijama imati prave ljude i odgovarajuće iskustvo.
- ▶ Učinkovite revizijske komisije trebaju poticati snažne radne odnose s unutarnjim revizorima subjekta. Odjel za unutarnju reviziju daje revizijskoj komisiji presudan uvid u subjekt tako da pruža objektivno stajalište o okruženju unutarnjih kontrola subjekta utemeljeno na rizicima.

REPUBLIKA ALBANIJA

REVIZIJSKA KOMISIJA

Upravo je zbog navedenih pitanja Središnja harmonizacijska uprava u Ministarstvu financija i gospodarstva već uvela neke prijedloge potrebnih izmjena i dopuna u važeće zakonske osnove povezane s revizijskim komisijama i unutarnjom revizijom.

Cilj prijedloga takvih izmjena jest što više povećati vrijednost funkcije unutarnje revizije i revizijskih komisija u skladu sa zahtjevima međunarodnih revizijskih standarda i dobrim praksama

REPUBLIKA ALBANIJA

SURADNJA

Stručnost/potpورا

Potrebna procjena

Izgradnja kapaciteta

Tehnička pomoć

Evaluacija sustava

Preporuke

Monitoring sustava

Audit Committee

Hvala na pozornosti!

PITANJA?